

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za slovenistiko

Katja Rupar

Bibliografija leposlovja v časopisu *Kmetijske in rokodelske*
novice med letoma 1869 in 1876

Diplomsko delo

Mentor: red. prof. dr. Miran Hladnik

Ljubljana, september 2022

Zahvala

Posebna zahvala gre mentorju red. prof. dr. Miranu Hladniku, za vse napotke in usmeritve pri pripravi diplomskega dela ter vsem, ki so mi neprestano stali ob strani.

Izvleček

Slovenski časopis *Kmetijske in rokodelske novice* je prvič izšel leta 1843 in je izhajal vse do leta 1903. Med letoma 1852 in 1857 je izhajal dvakrat, sicer pa enkrat tedensko. Njegov glavni urednik je bil Janez Bleiweis, ki je urednikoval vse do leta 1881 in s časopisom želel izobraževati ljudi.

Diplomsko delo obravnava bibliografijo leposlovja v *Kmetijskih in rokodelskih novicah* od leta 1869 do 1876. V središču raziskovanja so literarni prispevki, ki ponujajo razvedrilo in odmik od narodno-političnih, kmetijskih, rokodelskih ter drugih strokovnih tem. Pregledala sem številke omenjenega 8-letnega obdobja, izpisala naslove leposlovnih del in jih analizirala. Celotno bibliografijo leposlovja sem objavila na spletni strani Wikivir.

Ključne besede: leposlovje, *Kmetijske in rokodelske novice*, bibliografija, Wikivir

1 Kazalo vsebine

1	Kazalo vsebine	3
2	Uvod.....	4
3	O <i>Kmetijskih in rokodelskih novicah</i> med letoma 1869 in 1876.....	4
4	Analiza leposlovja v <i>Novicah</i> (1869–1876).....	6
5	Analiza avtorjev	7
5.1	Avtorji glede na spol.....	7
5.2	Avtorji glede na pogostost objav	8
5.3	Avtorji glede na njihov izvor	10
6	Analiza števila leposlovnih del	11
6.1	Leposlovje glede na način podpisovanja	12
6.2	Leposlovje glede na način podnaslavljanja	13
6.3	Leposlovje v nadaljevanjih	14
6.4	Analiza časopisnih števil brez leposlovja	16
7	Bibliografija leposlovja v <i>Kmetijskih in rokodelskih novicah</i> med letoma 1869 in 1876	17
7.1	Leto 1869	17
7.2	Leto 1870	18
7.3	Leto 1871	19
7.4	Leto 1872	20
7.5	Leto 1873	20
7.6	Leto 1874	21
7.7	Leto 1875	21
7.8	Leto 1876	22
8	Sklep.....	24
9	Viri in literatura	25
10	Kazalo slik	26
11	Kazalo grafov.....	26

2 Uvod

V diplomskem delu bodo v ospredju literarni prispevki, objavljeni v *Kmetijskih in rokodelskih novicah* od leta 1869 do 1876. Številke, ki so dosegljive v Digitalni knjižnici Slovenije, bom pregledala in izpisala leposlovje, uredila bibliografijo in jo postavila na Wikivir.

V prvem delu diplomskega dela bom predstavila splošne informacije, obliko in namen časopisa skozi izbrana leta izhajanja. Ugotavljala bom, kje je leposlovje večinoma dobilo svoje mesto.

V drugem delu diplomskega dela bom predstavila analizo in avtorje ter njihovo razmerje objavljanja leposlovnih prispevkov glede na spol in pogostost objavljanja. Posvetila se bom analizi leposlovja in prikazala skupno število leposlovnih del po letih, predstavila način podpisovanja pod leposlovje, naštel zvrsti podnaslavljanja in predstavila razmerje z nepodnaslovljenim gradivom. Zanimalo me bo tudi, koliko del je izšlo v nadaljevanjih ter razmerje med številom vseh časopisnih številk in tistih brez leposlovja.

3 O Kmetijskih in rokodelskih *novicah* med letoma 1869 in 1876

Novice s podnaslovom *gospodarske, obrtniške in narodne* so izhajale vsako sredo na osmih, izjemoma na desetih straneh, kadar so prevladovali izredni politični prispevki, npr. zapisi govorov v državnem zboru, poročila raznih odborov, občnih zborov itd. Rubrike sem izpisala tako, kot so bile poimenovane v tistem času, čeprav gre za zastarelo rabo. Naslovna stran je vsebovala stalno rubriko *Gospodarske stvari*, ki je vsebovala vsaj dva ali tri prispevke in skupno obsegala okoli tri strani. Prevladovale so novice z Ministrstva za kmetijstvo za vse kmetijske gospodarje. Izmenjevali so se prispevki, namenjeni živinorejcem, sadjarjem, čebelarjem, rokodelcem, trgovcem, ribičem, rudarjem itd. Sledile so rubrike *Politične*, *Narodne* in *Znanstvene stvari*. Nato so sledile nestalne teme, kot so *Jugoslavenstvo*, *Slovensko slovstvo*, *Obrtniške stvari*, *Umetniške stvari*, *Glasbene stvari*, *Književne stvari*, *Slovstvene stvari*, *Starozgodovinske stvari*. Leposlovni prispevki so bili pogosto v rubriki *Zabavno berilo* ali *Lepoznanski del*, ne pa vedno. Pogosto so se pojavljale tudi *Smešnice* in rubrika *Za kratek čas*.

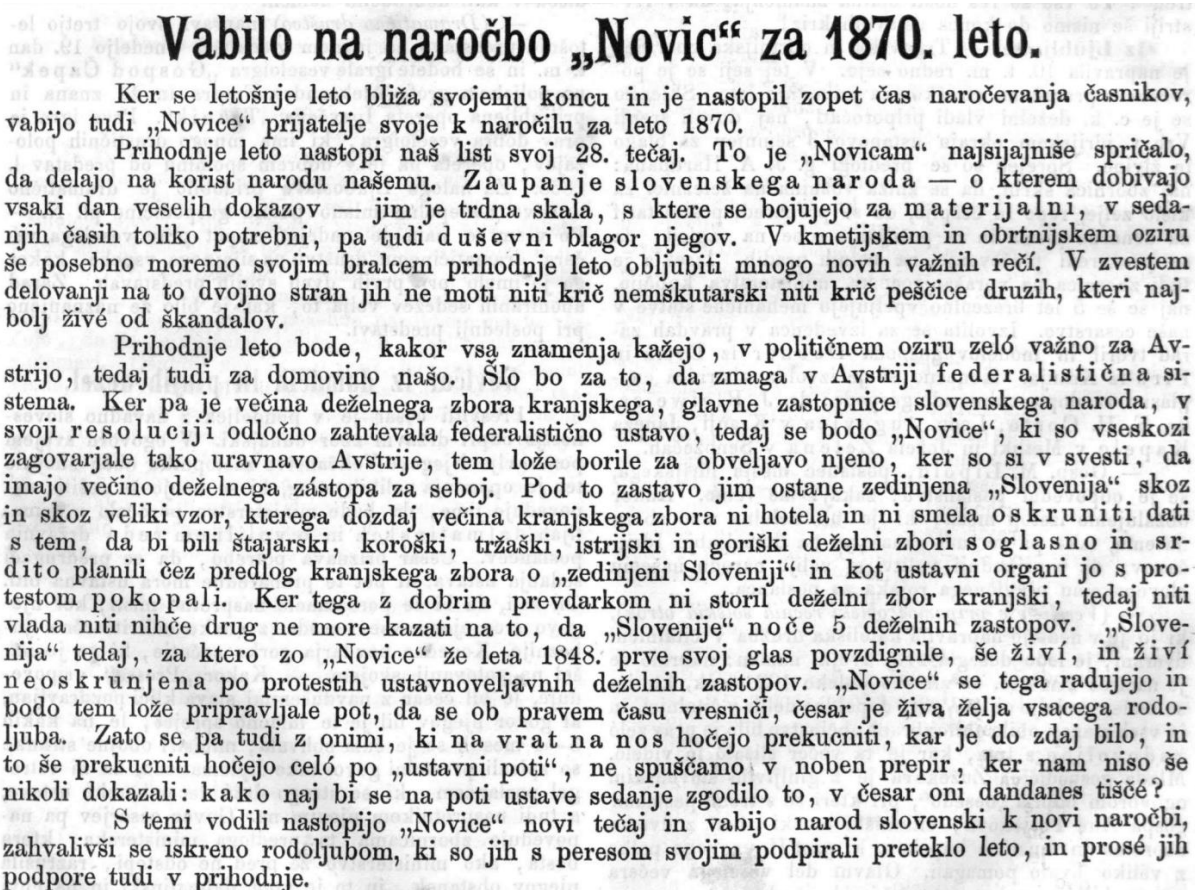
Stalne rubrike so bile še *Mnogovrstne novice*, *Naši dopisi* in *Novičar iz domačih in ptujih dežel*. Slednje so običajno zavzele zadnji dve strani časopisa, kjer so poročali o novicah z Dunaja,

raznih bojišč in iz domačih krajev. Na zadnjo četrtino zadnje strani pa so objavili še ceno žita in izžrebane loto številke.

Novice so izhajale vsako sredo, kar v enem letu predstavlja 52 števil. Le v letu 1876 je izšlo 51 števil, saj 12. 4. številka ni izšla. Razlog za to ni pojasnjen ne v predhodni številki ne v naslednji.

V tem obdobju so bili odgovorni uredniki: Janez Murnik, Jožef Gale in Alojzi Majer. Časopis je natisnil in založil Jožef Blaznik, nato pa njegovi nasledniki v Ljubljani.

Spodnja slika je iz zadnje številke leta 1870, kjer uredništvo poziva ljudi k naročilu *Novic*.

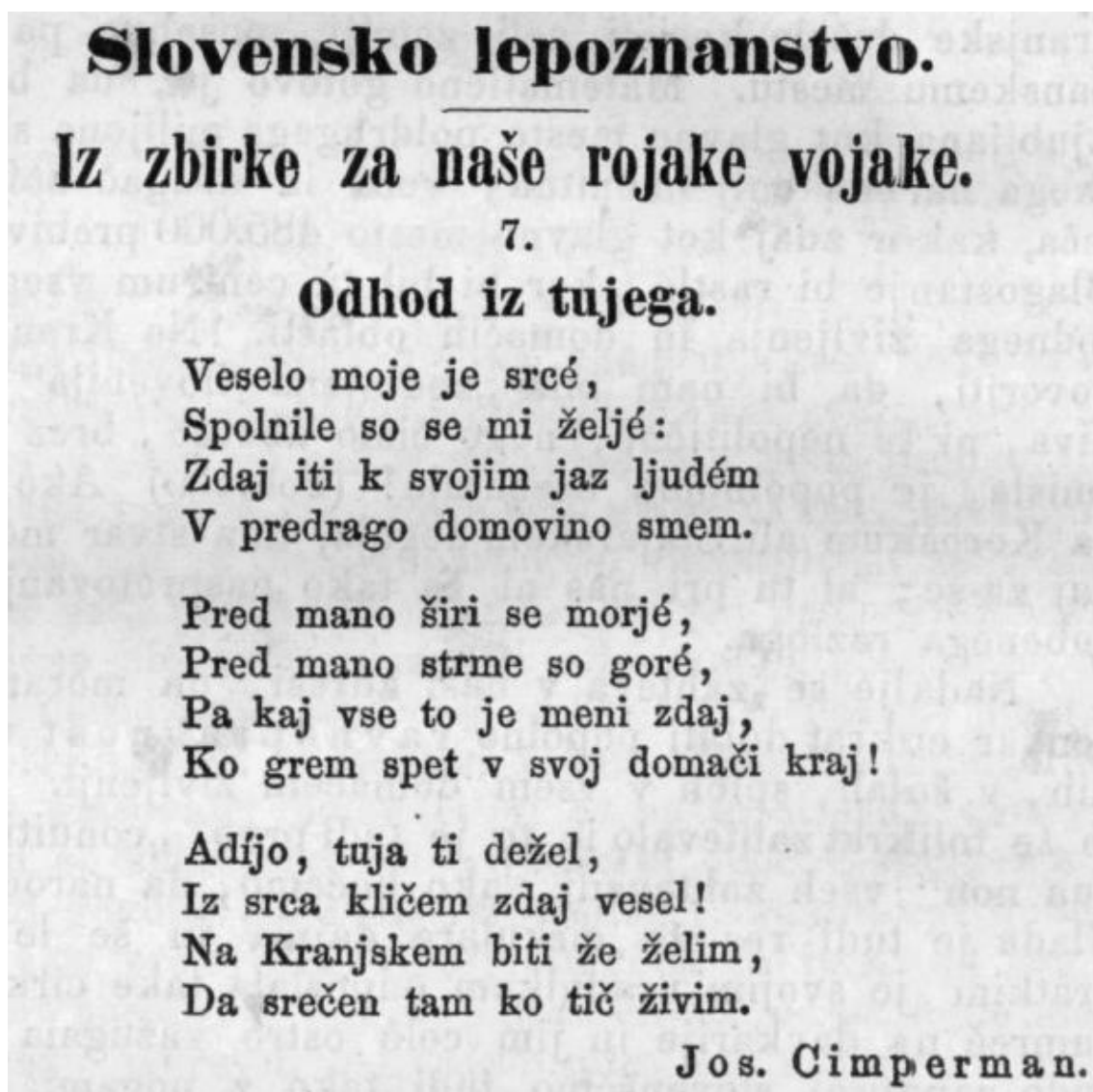

Slika 1: Zadnja stran časopisa s pozivom k naročilu *Novic*.

4 Analiza leposlovja v *Novicah* (1869–1876)

Skupno sem analizirala 8 letnikov in 415 številčk časopisa. Število vseh objavljenih številčk za vsako leto je bilo 52, razen leta 1876, ko je izšlo 51 številčk (14. aprila številka ni izšla).

Leposlovje je večinoma objavljeno na četrti ali peti strani, torej nekje na sredini časopisa. Nekajkrat sem zasledila *Zabavnice*, ki so bile objavljene na prvi strani, npr. *Zabavnica za novo leto* v prvi številki leta 1869 (6. januarja). Prozna in poetična besedila so predstavljala sproščeno in zabavno razvedrilo med preostalimi poučnimi članki, ki so bili pretežno namenjeni kmetovalcem in dobremu gospodarjenju.

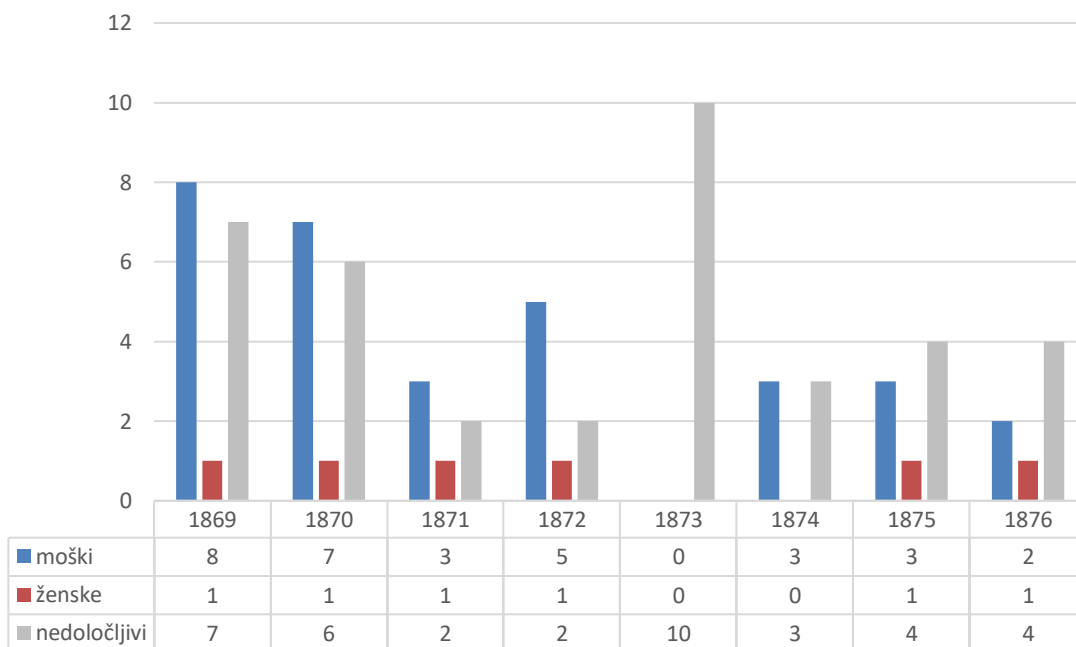
Slika 2: Primer četrte strani *Novic*, kjer je bilo objavljeno leposlovje.

5 Analiza avtorjev

5.1 Avtorji glede na spol

Leposlovna dela je v *Novicah* objavljalo skupno 44 avtorjev, od tega je možno razbrati, da gre za 24 avtorjev in 2 avtorici. Pri 18 se spola iz zapsanega ne da določiti, saj so se le-ti podpisali celotno oz. delno kratico ali psevdonimom npr. M. J., M. T., J. V., Pučki Prij, Rogački, Pivčan, 'Vaterl', Nešuklje ... Pri vseh psevdonimih nisem odkrila kateri avtorji, oz. koliko se jih skriva za njimi. Ker vsem avtorjem ni mogoče določiti spola, je možno, da je avtoric več. Z imenom in priimkom sta podpisani dve, prva je slovenska pesnica, pisateljica in prevajalka Luiza Pesjak, v *Novicah* podpisana kot Lujiza ali Luiza Pesjakova (1828–1898), drugo žensko ime, ki se je pojavilo v petnajstih številkah v letu 1869, pa je Dragoila Jarnevičeva, ki je podpisana pod obširno novelo. Gre za Dragojlo Jarnević (1812–1875), hrvaško književnico in učiteljico.

Z grafa 1 lahko razberemo, da je bilo leposlovnih ustvarjalcev v analiziranem osemletnem obdobju relativno malo. Od avtoric se ena pojavi v prvem letniku, druga v preostalih petih letnikih, nobena ob avtoric pa svojih del ni objavila leta 1873 in 1874.

Graf 1: Avtorji glede na spol.

5.2 Avtorji glede na pogostost objav

Vseh objavljenih leposlovnih del je 119, od tega jih je 28 izšlo v nadaljevanjih. Od avtoric je najpogosteje objavljala **Luiza Pesjak** (skupaj 12 del: od tega, 10 pesmi, 1 prevod čeških pesmi in 1 prolog). Druga znana ženska avtorica je **Dragojla Jarnevič**, ki je kot avtorica podpisana pod obširno novelo.

Najpogosteje je od moških avtorjev objavljala slovenski pesnik, prevajalec in pravnik **Jovan Vesel Koseski**¹ (13 del). Prispeval je 11 pesmi in 2 prevoda. Drugo mesto si delita pesnik in prevajalec **Josip Cimperman**,² ki je v tem obdobju objavljala pesmi (11 del) in **J. Alešovec ali Jakob Alešovec**,³ ki je objavljala dolgo prozo v nadaljevanjih (11 del). Sledi **Josip Levičnik**,⁴ s 4 deli (2 prozni deli in 1 prevedeno pesem, 1 prevedeno prozno delo). **A. K. Poženčan** je objavil 2 deli, spodaj naštetih pa vsak po eno. To so:

- M. J.
- Davorin Trstenjak⁵
- J. Premisl
- Podgoričan⁶
- Ferdo Kočever⁷
- Davorin Bole⁸
- M. T.
- Fr. Zakrajšek/ Fr. Zakrajski⁹
- Vojteh Kurnik¹⁰
- Pučki Prij.
- Ivan G.
- Rogački
- J. V.

¹ Pravo ime Janez Vesel; psevdonim Koseski (1798–1837) .

² Pesnik in prevajalec (1847–1893).

³ Pisatelj, dramatik, satirik, novinar (1842–1901).

⁴ Učitelj, šolnik, pesnik (1826–1909).

⁵ Slovenski rimskokatoliški duhovnik, pedagog, pisatelj, etnolog in zgodovinar (1817–1890).

⁶ Psevdonim Leopolda Gorenjca (1840–1886).

⁷ Slovenski pisatelj in publicist (1833–1878).

⁸ Slovenski prevajalec in publicist (1833–1902).

⁹ Najverjetneje gre za Frana Zakrajška, pesnika, lit. zgodovinarja in prevajalca (1835–1903).

¹⁰ Pesnik (1826–1886).

- Janez Bilc¹¹
- Fr. Cimperman (ime Franc, brat Josipa Cimpermana)
- Vasclav Pok Podebradski
- Josip L. Železodolski
- Pivčan
- Iv. Z
- Blaže Pernišek
- Fr. Jaroslav¹²
- Miroslav
- Vilelm Potočnik
- A.D. Pivčanin
- Vaterl
- Nešuklje
- Fr. Wiesthaler
- M. Valjavec¹³ [Matija Valjavec]
- Peter Hicinger
- Radoslav
- J. L.
- J. A.
- Robič
- Fr. Svetličič
- A. K. Poženčan¹⁴
- Ivan Mažuranić

¹¹ Slovenski rimskokatoliški duhovnik in pesnik (1839–1906).

¹² Okrajšava za Franca-Jaroslava Štrukelj, pisatelj, prevajalec, duhovnik (1841–1895)

¹³ Pesnik, pripovednik, jezikoslovec (1831–1897)

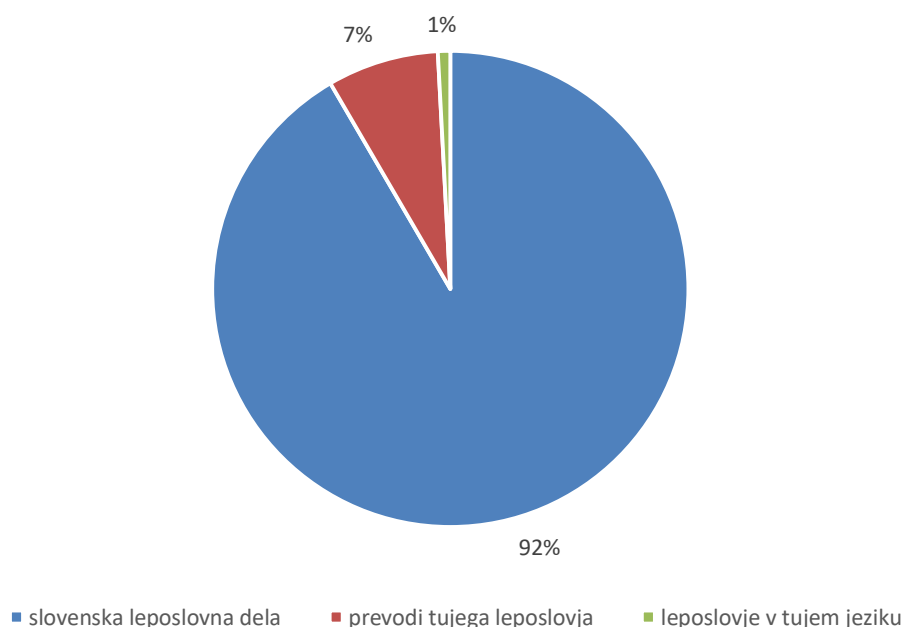
¹⁴ Psevdonim Poženčan je uporabljal Matevž Ravnikar (1802–1864), le da brez začetnih kratic A. K. Možno je, da gre za istega avtorja.

5.3 Avtorji glede na njihov izvor

V večini prevladujejo slovenska besedila domačih avtorjev. Tri pesmi so zapisane v istrskem narečju (npr. Kmetska basen iz Istre: *Lisica i peteh*, objavljena 26. 2. 1873). Pesem nemškega pesnika Adelberta Von Chamissa je zapisana v nemščini. Tuja ustvarjalka, ki se pojavlja v *Novicah*, je hrvaška pesnica in pisateljica Dragojla Jarnević. Objavljeni so tudi prispevki češkega novinarja in pisatelja Prokopa Chocholouška ter pesem hrvaškega pesnika Ivana Mažuranića.

Prevedena besedila se pojavljajo le v prvih treh letnikih analiziranega obdobja in jih je skupno devet. Pri nekaterih prevodih je zapisano, kdo je prevajalec. Z imenom in priimkom so kot prevajalci podpisani: Janez Bilc, Josip Levičnik in Lujiza Pesjak. Vsi trije so v *Novicah* objavljali tudi svoja dela. S psevdonimom je podpisan Podgoričan in se pojavi kot prevajalec del pesnika Prokopa Chocholouškega. Po večini je prevedeno leposlovje zelo obširno in objavljeno v številnih nadaljevanjih.

Skupno sem v analiziranem osemletnem obdobju izhajanja *Novic* izpisala 109 slovenskih leposlovnih del, 9 prevodov tujega leposlovja in 1 pesem v nemškem jeziku.

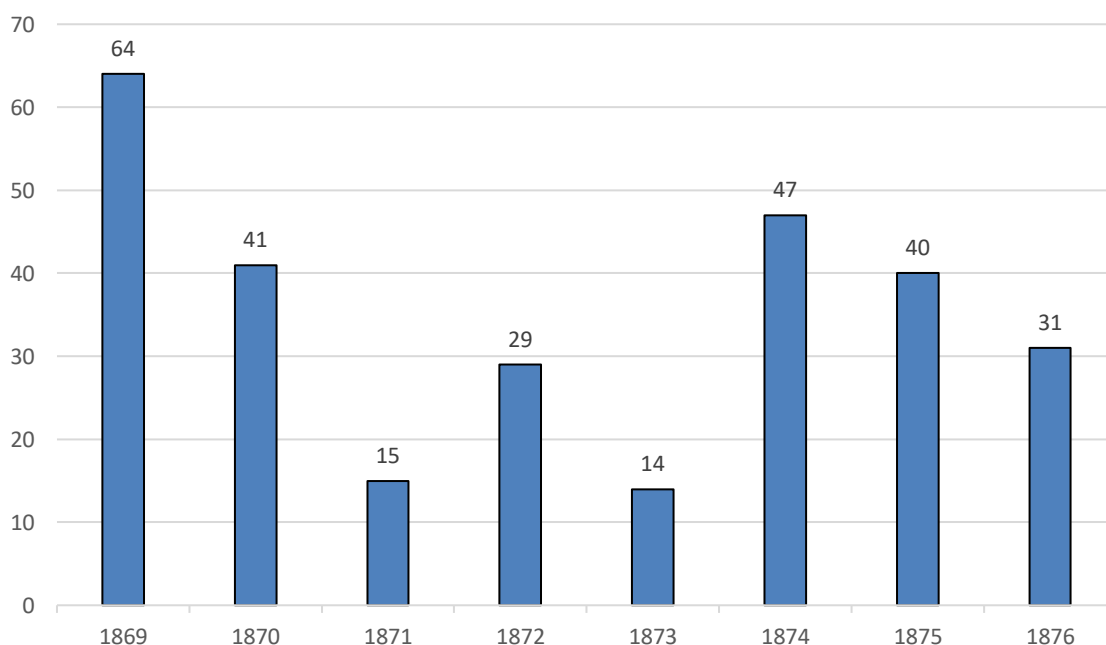

Graf 2: Leposlovna dela glede na izvor.

6 Analiza števila leposlovnih del

Spodnji graf prikazuje število vseh objavljenih leposlovnih del za vsako leto posebej, tudi vsako posamezno nadaljevanje. Opazimo lahko, da število iz leta v leto niha. Mnogokrat leposlovja ni bilo, predvsem kadar so prevladovali zapisi raznih skupščin in zborov ter znanstveni članki in nova odkritja tistega časa. Novosti, nove iznajdbe in odkritja so imela prednost pri objavi v tedenski številki.

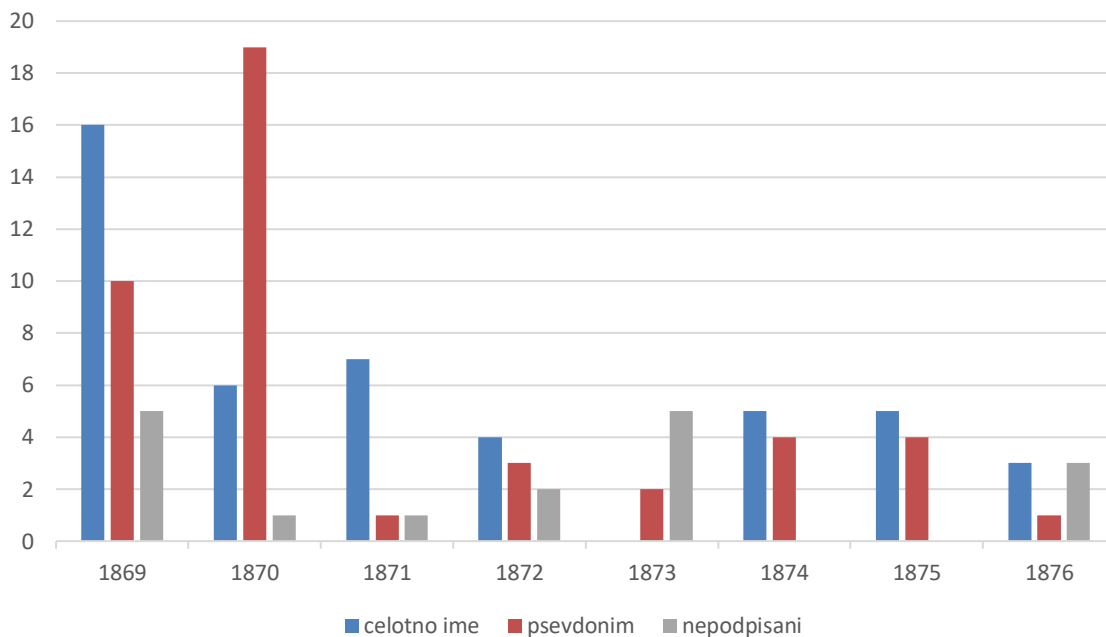
V letu 1869 je bilo največ objavljenega leposlovja, hkrati pa sem v treh številkah zasledila po dve leposlovni deli, v eni številki pa tri. V letu 1870 sem v osmih številkah zasledila po dve leposlovni deli. Leta 1871 v zadnjem trimesečnem obdobju ni leposlovnih prispevkov, z izjemo 1. 11. 1871 (zaradi popisa matematične in telovadne terminologije ter zaradi denarnega zapisnika *Matice*). V letu 1872 je bilo objavljenega leposlovja spet nekoliko več, hkrati pa sem v treh številkah zasledila po dve leposlovni deli. V letu 1873 je bilo najmanj objavljenega leposlovja, in sicer le v devetih številkah, od tega so v eni številki celo štirje leposlovni vložki naenkrat. V letu 1874 sta v petih številkah po dve leposlovni deli, v letih 1875 in 1876 pa v treh številkah po dve leposlovni deli.

Graf 3: Število leposlovnih del.

6.1 Leposlovje glede na način podpisovanja

Zasledila sem 46 leposlovnih del, pod katerimi so se avtorji podpisali s polnim imenom in priimkom, 44 leposlovnih del je podpisanih le s kratico imena in priimka ali s psevdonimom, nepodpisanih del pa je skupno 17.

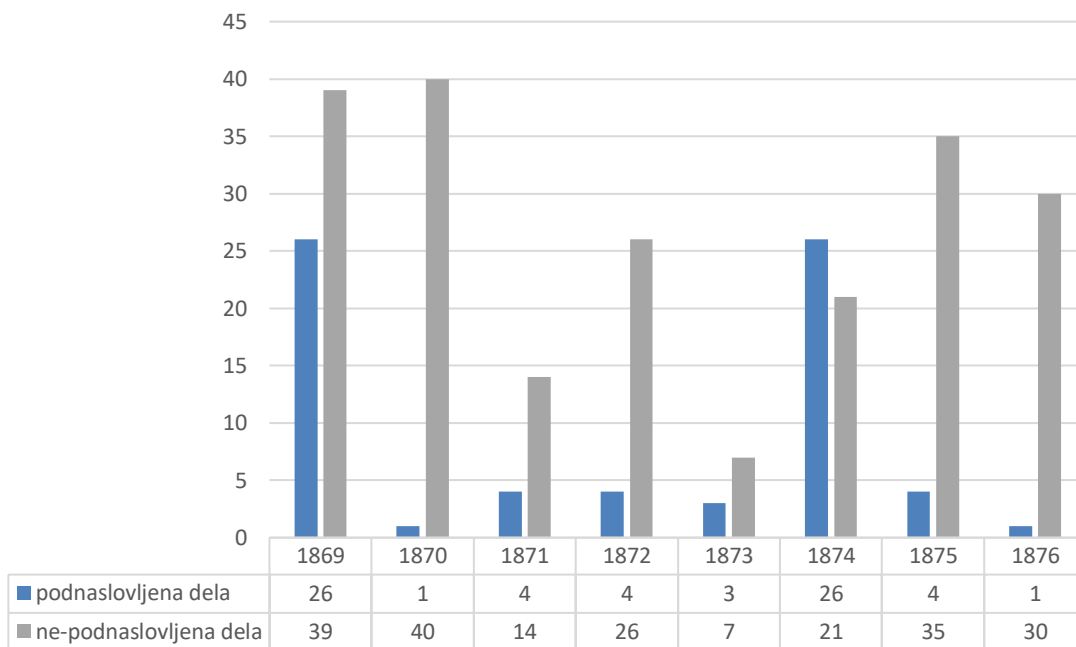
Graf 4: Leposlovje glede na način podpisovanja.

Posebnosti pri podpisovanju:

1. Pri delu *Ribič in zlata ribica*, s podnaslovom pravljica, je na koncu pesmi uredništvo pripisalo opazko, da gre za poezijo slavnega pesnika (13. 1. 1869).
2. Josip Levičnik se je pri dveh avtorskih delih podpisoval z imenom in priimkom, pri noveli, ki jo je prevedel iz hrvaščine, pa se je podpisal z J. Levičnik.
3. Ivan G., neznan avtor dveh pesmi (4. 5. in 2. 11. 1870).
4. Pet avtorjev se je podpisalo le s kraticami, npr. M. T.: *Kralj Matjaž* (8. 6. 1870), J. V: *Narodna smešnica iz Istre* (15. 4. 1874) ter J. L. in J. A.
5. Pod štirimi leposlovnimi deli je v letu 1870 podpisan Pučki Prij. Vsa štiri besedila so *Kratkočasnice*.

6.2 Leposlovje glede na način podnaslavljanja

Skupno je podnaslovljenih 29 samostojnih del. V skupno število je na grafu všteto vsako podnaslovljeno nadaljevanje posebej.

Graf 5: Razmerje med podnaslovljenimi in ne-podnaslovljenimi deli.

Primeri podnaslavljanja (razporejeni po pogostosti in po številu enakih podnaslovov)

- 22x Smešnica (npr. Alešovec: *Moj pes*). / Narodna smešnica (npr. J. V: *Mat i sin*).
- 15x Novela (npr. Dragoila Jarnevičeva: *Prijateljici*).
- 8x Pravlica [pravljica] (npr. Rusko-Puškinovih Petero: *Mertva carevna in sedmero vitezov*).
- 6x Črtica (npr. Nešuklje: *Žaba žabica*). / Potopisna črtica (npr. Vilelm Potočnik: *Iz Trsta v vzhodno Azijo*). / Zgodovinska črtica (Pivčan: *Ustanovitev Prage*).
- 4x Novelica (npr. Josip Levičnik: *Dvojni sveti večer*).
- 2x Kratkočasnica (npr. J. L. *Od kod letošnja huda zima?*).
- 2x Zabavno berilo (npr. 'Vaterl': *Bismark in peklenšček*).
- 2x Prolog (npr. Lujiza Pesjakova: *Vodniku na čast*).
- 2x Balada (npr. Peter Hicinger: *Turjaški Hervard*).
- 1x Zabavnica (Brez avtorja: *Za novo leto*).
- 1x Prilika (npr. *V zedinjeni je moč*).
- 1x Basen (npr. Ferdo Kočever: *Medved in dren*).

6.3 Leposlovje v nadaljevanjih

V letu 1869 je v 15 nadaljevanjih izšla obširna novela Dragojle Jarnević z naslovom *Prijateljici*. Iz hrvaščine jo je prevedel Josip Levičnik. Objavljena je bila v obdobju med 9. 6. in 29. 9. 1869. V istem letu je Davorin Trstenjak v treh nadaljevanjih objavil pesem: *Najimenitniša slovenska narodna pesem mitičnega zadržaja*. V treh nadaljevanjih je Jovan Vesel Koseski objavil *Visoko pesem*, pri kateri je zanimivost to, da je vsako nadaljevanje na novo podnaslovljeno in je izhajala zadnje tri mesece leta 1869. Večina prevedenega leposlovja ima številna nadaljevanja. Izstopa pesnitev *Rusko-Puškinovih Petero*, ki je objavljena v 16 nadaljevanjih.

Leta 1870 je Fr. Zakrajšek v štirih nadaljevanjih objavil pesem *Napoleonove sanje na St. Heleni*. Janez Bilc je poslovenil pesem hrvaškega pesnika Ivana Mažuranića z naslovom *Agovanje*, le-ta pa je objavljena v 11 nadaljevanjih.

Naslednjega leta je Josip Levičnik prevedel pesem neznanega avtorja z naslovom *Propast srca*, ki je izšla v 7 nadaljevanjih.

Leta 1872 je Josip L. Železodolski v 19 nadaljevanjih objavil *Potopisni list slovenskega učitelja*, Vilelm Potočnik pa črtico v dveh delih.

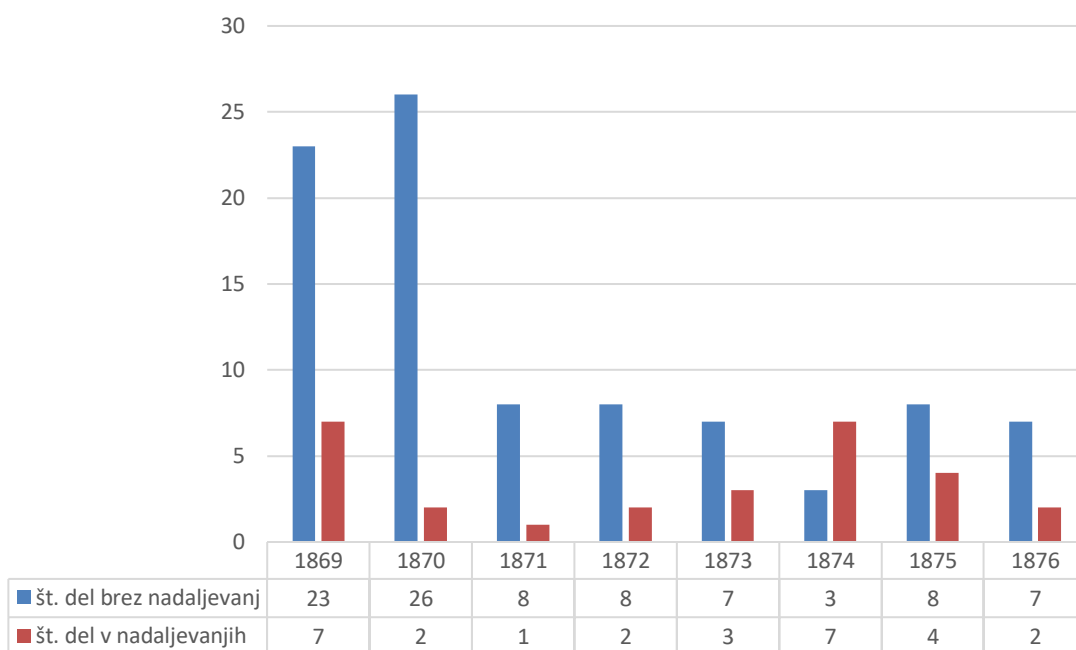
V letu, ki sledi, so bila objavljena tri dela v nadaljevanjih: prvo je *Odprto pismo gospodu prof. L. Gariboldju* v treh nadaljevanjih, drugo je zabavno berilo v dveh nadaljevanjih, naslovljeno *Bismark in peklenšček*, avtorja 'Vaterla', tretje pa je prav tako zabavnega značaja v dveh nadaljevanjih, nepodpisano, z naslovom *Branjevci omike*.

Leta 1874 je bilo kar sedem del objavljenih v nadaljevanjih. Josip Levičnik je v štirih nadaljevanjih objavil novelo *Dvojni sveti večer*. Jakob Alešovec je v nadaljevanjih objavil štiri dela: obsežno smešnico *Moj pes* v 20 nadaljevanjih, *Iz sodnijskega življenja I. Poštne nakaznice* v petih, *Iz sodnijskega življenja II. Poštarica na Prelazu* v sedmih in *Iz sodnijskega življenja III. Ponarejeni bankovci* v dveh nadaljevanjih (nadaljuje pa se tudi v naslednjem letniku). Med polliterarno vsebino sem umestila delo Fr. Wiesthalerja, objavljeno v treh nadaljevanjih, z naslovom *Jovan Vesel Koseski i njegova dela*.

V letu 1875 se nadaljuje proza Jakoba Alešovca *Iz sodnijskega življenja III.* v devetih nadaljevanjih (skupaj 11 nadaljevanj). Isti avtor je v petih nadaljevanjih objavil prozno delo *Obrazi iz domačega življenja*, nato pa nadaljeval v naslednjem poglavju *Iz sodnijskega življenja IV. Policijski komisar* v 13 nadaljevanjih. Sledi *Iz sodnijskega življenja V. Mati ga izda* v treh nadaljevanjih, naslednjih 14 nadaljevanj tega dela pa je bilo objavljenih v naslednjem letniku.

V letu 1876 isti avtor nadaljuje še z zadnjim poglavjem *Iz sodnijskega življenja VI. Sodba večne pravice* z desetimi nadaljevanji. Zadnji del je objavljen v zadnji številki tega leta (27. 12. 1876).

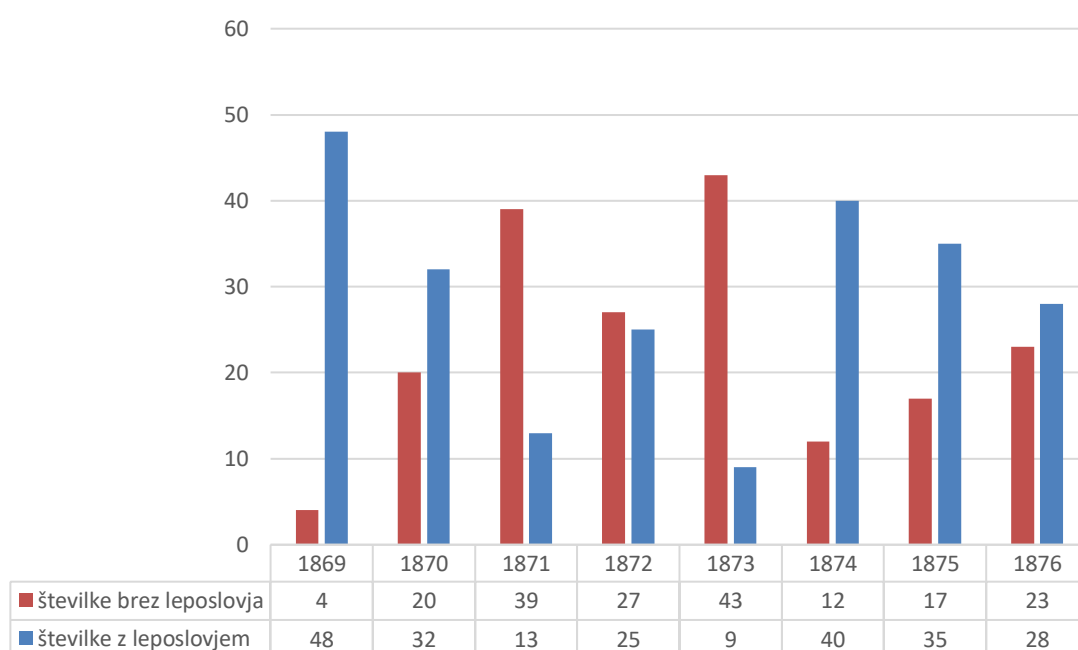
Skupno je bilo brez nadaljevanj objavljenih 89 del, 28 del pa v nadaljevanjih.

Graf 6: Število leposlovnih del v nadaljevanjih.

6.4 Analiza časopisnih števil brez leposlovja

Od skupno 415 števil časopisa, je 161 števil brez leposlovnih prispevkov. Leposlovja ni, kadar se v časopisih pojavlja popis določene terminologije, npr. matematične v številki 29. 11. 1871 ali telovadne v številki 20. 12. 1871. V mnogih časopisnih številkah so objavljeni prispevki o pregovorih in rekih, slovenskem slovstvu ter jezikovnih pomislekih. Prav tako je leposlovje izvzeto, kadar prevladajo izredni politični prispevki, npr. zapis govora dr. L. Tomana v državnem zboru (19. 1. 1870).

Graf 7: Razmerje med številkami z leposlovjem in brez leposlovnih del.

7 Bibliografija leposlovja v *Kmetijskih in rokodelskih novicah* med letoma 1869 in 1876

7.1 Leto 1869

Proza

Jurca na Beneškem: Baba ima zlodjevo glavo, podnaslov: Smešnica, popisana, kakor jo govorijo Slovenci na Beneškem, 24. 3.

Davorin Trstenjak: Župan, 19. 5.

Dragoila Jarnevičeva [Dragojla Jarnevič], prevedel J. Levičnik: Prijateljici (novela), 9. 6., 16. 6., 23. 6., 7. 7., 14. 7., 28. 7., 4. 8., 18. 8., 25. 8., 1. 9., 8. 9., 15. 9., 22. 9., 29. 9., 6. 10.

Anonimno: V zedinjeni je moč (prilika), 8. 9.

Poezija

Ribič in zlata ribica (pravljica), 13. 1. (v opazki je pojasnilo, da gre za poezijo slavnega pesnika)

Josip Cimperman: Iz življenja za življenje, 20. 1.

J. Premisl: Nekdanjemu ljubljanskemu učitelju o Njegovem za-me osodepolnem godu, 24. 3.

Davorin Trstenjak: Najimenitniša slovenska narodna pesem mitičnega zadržaja, 1. 9., 8. 9., 15. 9.

Josip Cimperman: Domovini, 9. 6.

J. Koseski [Jovan Vesel Koseski]: Nemškutar, 18. 8.

Jovan Vesel Koseski: Visoka pesem (uvod + oče naš), 6. 10.

Jovan Vesel Koseski: Visoka pesem: Ki v nebesih si, 13. 10.

Jovan Vesel Koseski: Visoka pesem: Posvečeno bodi tvoje ime, 27. 10.

Jovan Vesel Koseski: Visoka pesem: Vlada tvoja pridi nam!, 3. 11.

Jovan Vesel Koseski: Visoka pesem: Vlada tvoja zgodi se!, 10. 11.

Jovan Vesel Koseski: Visoka pesem: Daj nam dnes potrebno vse, 17. 11.

Jovan Vesel Koseski: Visoka pesem: Odpusti krivde nam!, 24. 11.

Jovan Vesel Koseski: Visoka pesem: Skusbi ne prepušaj nas!, 1. 12.

Jovan Vesel Koseski: Hudiga odreši nas, 8. 12.

Jovan Vesel Koseski: Tvoje vse na vekomaj, 15. 12.

Fr. Svetličič: Zaklad na hudem polji, 22. 12.

Tuja (prevedena) leposlovna dela

Chamisso: Rusko-Puškinovih Petero, 13. 1. (zapis v nemščini)

Rusko-Puškinovih Petero (v slovenskem jeziku svobodno petih po Ivanu Koseskim):

Kavkazki vjetnik. Pervi del. 27. 1., drugi del 3. 2.

[Prokop Chocholoušek] (posl.: Podgoričan): Krvina, 10. 2., 24. 2., 10. 3., 31. 3., 7. 4., 14. 4., 21. 4.

Rusko-Puškinovih Petero: Mertva carevna in sedmero vitezov. Pravlica. 17. 2., 24. 2, 3. 3.

Rusko-Puškinovih Petero: Bakčisarajski vodometa. Pravlica. 17. 3., 24. 3., 31. 3. 7. 4.

Rusko-Puškinovih Petero: Car Saltan in knez Gvidon, 21. 4., 28. 4., 5. 5., 12. 5., 19. 5., 26. 5, 2. 6.

Polliterarna besedila

Zabavnica za novo leto 1869, 6. 1.

Spomenica ljubljanskega mestnega odbora: Prečestitemu gospodu Monsignoru L. Jeranu, 9. 6.

Robič: Prirodo- in jezikoslovna črtica, 29. 9.

7.2 Leto 1870

Proza

Ferdo Kočevar: Medved in dren (basen), 9. 2.

Fr. Zakrajški [Fran Zakrajšek]: Napisi, 3. 8.

A.K. Poženčan: Eno noč na gorenskih planinah, 14. 9.

Davorin Bole: Črtice o Pavliha-Zvonovcih, 5. 10.

Poezija

Novemu letu 1870 (najverjetneje urednik), 5. 1.

Ivan G.: Dr. Henrik Hosta, 4. 5.

M. T.: Kralj Matjaž, 8. 6.

Fr. Zakrajšek [Fran Zakrajšek]: Napoleonove sanje na St.Heleni, 22. 6., 29. 6., 6. 7., 13. 7.

Rogački: Pesem Slovanska, 20. 7.

V. Kurnik [Vojteh Kurnik]: Pesem, 27. 7.

Lujiza Pesjakova [Luiza Pesjak]: Robertu Endlicherju, 3. 8.

Poženčan: V spomin dr. Lovro Tomanove, 24. 8.

Jos. Cimperman [Josip Cimperman]: Mojim rojakom, 21. 9.

Jos. Cimperman [Josip Cimperman]: Vojaški stan, 28. 9.

Jos. Cimperman [Josip Cimperman]: Vojakovo slovo, 5. 10.
Jos. Cimperman [Josip Cimperman]: Prisega, 12. 10.
Jos. Cimperman [Josip Cimperman]: Pozdrav domovini, 12. 10.
Ivan G.: Na grobu Avguste Kosove, 2. 11.
Lujiza Pesjakova [Luiza Pesjak]: Čitalnica svojim!, 2. 11.
Jos. Cimperman [Josip Cimperman]: Hrepenenje po domu, 9. 11.
Jos. Cimperman [Josip Cimperman]: Osrčba, 16. 11.
Jos. Cimperman [Josip Cimperman]: Odhod iz tujega, 23. 11.
Lujiza Pesjakova [Luiza Pesjak]: Slovenske pesmi, 30. 11.

Tuja (prevedena) poezija

J. V.: Baba i runo, narodna istrijska, 19. 1.
Ivan Mažuranić: Smrt Smail - Age Čengića, poslovenil Janez Bilc: I. Agovanje, 23. 3., II. Nočnik, 30. 3., III. Truma, 6. 4., 13. 4., 20. 4., 27. 4., 4. 5., 11. 5., 18. 5., IV. Harač, 18. 5., V. Osoda, 18. 5.

Polliterarna besedila

Pučki Prij.: Kratkočasnica, 20. 4.
Pučki Prij.: Kratkočasnica, 28. 9.
Pučki Prij.: Kratkočasnica, 14. 12.

7.3 Leto 1871

Proza /

Poezija

Janez Bile: O novem letu 1871, 4. 1.
Lujiza Pesjakova [Luiza Pesjak]: Vodniku na čast, 8. 2.
Lujiza Pesjakova [Luiza Pesjak]: 23. Junij 1871, 28. 6.
Lujiza Pesjakova [Luiza Pesjak]: Sv. Katarina, 5. 7.
Fr. Cimperman [Franc Cimperman]: Ljubav do doma, 2. 8.

Tuja (prevedena) poezija

Propast srca: (prosto po hrvaščini posnel Josip Levičnik), 8. 3., 15. 3., 29. 3., 5. 4., 19. 4., 26. 4., 10. 5.
Plavaj ladja!: Iz čeških pesmi Vacslava Poka Podebradskega, poslovenila Lujiza Pesjakova [Luiza Pesjak], 5. 4.

Polliterarna besedila

Lujiza Pesjakova [Luiza Pesjak]: Vodniku na čast (prolog), 8. 2. – avtorico razberem iz uvoda in sobesedila

Kratkočasnica, 1. 11.

7.4 Leto 1872

Proza

Pivčan: Ustanovitev Prage (zgodovinska črtica), 3. 4.

Poezija

Iv. Z.: Umrli deklici, 10. 1.

Posvetnjakom in liberalcem namesto 'larme' za pust, 7. 2.

Blaže Pernišek: Gospodar v rezitev!, 27. 3.

Lujiza Pesjakova [Luiza Pesjak]: Prolog operete Gorenjski slavček, 1. 5.

Polliterarna besedila

Za pustni čas kaj: Smešnica, pa čisto resnična, 31. 1.

Fr. Jaroslav [Franc Jaroslav Štrukelj]: Politične pridige, 14. 2.

Josip L. Železodolski: Potopisni listi slovenskega učitelja svojimu pobratmu, 21. 2., 28. 2., 6. 3., 13. 3., 20. 3., 27. 3., 3. 4., 10. 4., 17. 4., 1. 5., 15. 5., 22. 5., 5. 6., 12. 6., 19. 6., 26. 6., 3. 7., 10. 7., 24. 7.

Miroslav.: Za smeh in kratek čas, 10. 7.

Vilelm Potočnik: Iz Trsta v vzhodno Azijo (potopisna črtica), 14. 8., 4. 9.

7.5 Leto 1873

Proza

A. D. Pivčanin: Odprto pismo gospodu prof. L. Gariboldiju (zgodovinska črtica), 19. 2., 26. 2., 5. 3.

Vred.: Kmetska basen iz Istre: Lisica i peteh, 26. 2.

'Vaterl': Bismark in peklenšček, zabavno berilo, 8. 10., 15. 10.

Zabavno berilo: Branjevci omike, 5. 11., 12. 11.

Poezija

Narodna: Hči i mati, 26. 2.

Janičarska, 10. 9.

Polliterarna besedila

Uganjka zastavice v 8. listu, 26. 2.

Zastavica za kratek čas, 5. 3.

Uganjka zastavice v 10. listu, 12. 3.

Pučki Prij.: Kratkočasnice, 12. 11.

7.6 Leto 1874

Proza

Josip Levičnik: Dvojni sveti večer (novelica), 7. 1., 14. 1., 21. 1., 5. 2.

Nešuklje: Žaba žabica (črtica), 11. 2.

J. Alešovec [Jakob Alešovec]: Moj pes (smešnica), 11. 3., 18. 3., 25. 3., 1. 4., 8. 4., 15. 4., 22. 4., 29. 4., 6. 5., 13. 5., 20. 5., 27. 5., 3. 6., 10. 6., 17. 6., 24. 6., 1. 7., 8. 7., 15. 7., 22. 7.

Jakob Alešovec: Iz sodnijskega življenja I. Poštne nakaznice, 29. 7., 5. 8., 12. 8., 19. 8., 2. 9., 16. 9.

Jakob Alešovec: Iz sodnijskega življenja II. Poštarica na Prelazu, 30. 9., 7. 10., 14. 10., 21. 10., 4. 11., 18. 11., 2. 12.

Jakob Alešovec: Iz sodnijskega življenja III. Ponarejeni bankovci, 9. 12., 16. 12.

Jos. Levičnik [Josip Levičnik]: Janez Pl. Kobencl (Cobenzl) – Slavni Kranjec, 8. 4., 15. 4.

J. V.: Mat i sin (narodna smešnica iz Istre), 15. 4.

Poezija

Hrabroslav Perme: Staro leto – Novemu!, 7. 1.

Polliterarna besedila

Fr. Wiesthaler: Jovan Vesel Koseski i njegova dela, 2. 9., 9. 9., 16. 9.

7.7 Leto 1875

Proza

Jakob Alešovec: Iz sodnijskega življenja, 6. 1.

Jakob Alešovec: Iz sodnijskega življenja III. Ponarejeni bankovci (nadaljevanje), 20. 1., 27. 1., 10. 2., 3. 3., 10. 3., 24. 3., 28. 4., 12. 5., 26. 5.

J. Alešovec [Jakob Alešovec]: Obrazi iz domačega življenja; Slovenska rodovina, 2. 6., 16. 6., 30. 6., 14. 7., 21. 7.

Jakob Alešovec: Iz sodnijskega življenja IV. Policijski komisar, 28. 7., 4. 8., 11. 8., 25. 8., 1. 9., 15. 9., 22. 9., 6. 10., 13. 10., 20. 10., 27. 10., 10. 11., 17. 11.

Jakob Alešovec: Iz sodnijskega življenja V. Mati ga izda, 1. 12., 8. 12., 22. 12.

Poezija

Lujiza Pesjakova [Luiza Pesjak]: Gospe Korneliji Šolmajerjevi, 3. 2.

Peter Hicinger: Turjaški Hervard (balada), 12. 5., 19. 5.

Lujiza Pesjakova [Luiza Pesjak]: Živel mož je, od Boga poslan, ki je Ivan bil imenovan, 30. 6.

Iz Korytkove zbirke: Ravbar, 22. 9.

Radoslav: Prečastitemu zlatomašniku Juriju Grabrijanu, vitezu Franc Jožefovega reda, 22. 9.

Polliterarna besedila

J. L.: Od kod letošnja huda zima? (zabavna kratkočasnica), 31. 3.

Mož se z ženo prepira (besedna zastavica, kratkočasnica), 30. 6.

M. Valjavec [Matija Valjavec]: Sedem laži (kratkočasnice), 3. 11.

7.8 Leto 1876

Proza

Jakob Alešovec: Iz sodnijskega življenja V. Mati ga izda, 5. 1., 19. 1., 2. 2., 16. 2., 8. 3., 22. 3., 29. 3., 5. 4., 3. 5., 24. 5., 7. 6., 14. 6., 28. 6., 9. 8.

Jakob Alešovec: Iz sodnijskega življenja VI. Sodba večne pravice, 12. 7., 9. 8., 29. 8., 13. 9., 11. 10., 25. 10., 15. 11., 13. 12., 20. 12., 27. 12.

J. A.: Kranjica med Turki, 9. 8.

Poezija

J. V.: Ponudna devojka (isterska narodna), 15. 3.

Jos. Cimperman [Josip Cimperman]: Velikonočno premišljevanje, 19. 4.

Lujiza Pesjakova [Luiza Pesjak]: Palackemu, 26. 4.

Narodna otročja pesmica za dež, 2. 8.

Tuja poezija/Polliterarna besedila

Dubrovačko radniško društvo: Čestitka baronu Jovanoviću, 1. 11.

Dramatika

J. A.: Pogovor Ljubljanskega 'turčina', Slovana in pravičnega Nemca o dogodbah na jugu,
2. 8.

8 Sklep

V diplomskem delu sem naredila popis celotnega leposlovja *Kmetijskih in rokodelskih novic* od leta 1869 do 1876 in seznam leposlovnih del kronološko uredila. Bibliografijo sem prenesla na Wikivir (https://sl.wikisource.org/wiki/Kmetijske_in_rokodelske_novice#1869). Zbrane podatke sem predstavila na grafih, kjer sem najzanimivejše podatke postavila v različna razmerja.

Leposlovje je v *Novicah* predstavljalo odmik od izobraževalnih tem in novosti tistega časa, zato je pričakovano, da so prevladovali poljudno-znanstveni članki, med katerimi se je leposlovje znašlo le občasno. Število leposlovnih del skozi analizirano osemletno obdobje je nihalo. Največ leposlovja je bilo v *Novicah* objavljenega leta 1869. Iz tega leta so na Wikiviru že postavljene pesmi Josipa Cimpermana in Jovana Vesela Koseskega, od vsakega po dve.

Avtorji leposlovnih del so se večinoma podpisovali z imenom in priimkom. Teh je 43 % in med poznanimi avtorji so Luiza Pesjak, Jovan Vesel Koseski, Josip Cimperman, Fran Zakrajšek, Janez Bilc idr. Kot pisci leposlovja so se pojavljali že pred letom 1869, zato jim lahko rečemo tudi hišni avtorji. V analiziranem obdobju se jih je 41 % podpisovalo z začetnico imena in priimka ali samo s psevdonimom npr. Fr. Svetličič, Fr. Zakrajšek, J. Bilc [Janez Bilc], V. Kurnik [Vojteh Kurnik], idr. Našteti se pojavljajo tudi pri popisu leposlovja v predhodnih letih. Nepodpisanih del je bilo v obravnavi moje diplomske naloge skupno 16 %. (skupno 17 del)

Največ del, kar 76 %, je izšlo brez nadaljevanja. 28 del v nadaljevanjih. Izstopa Alešovčeva smešnica, ki se razteza čez 20 števil. 7 % del je prevedenih besedil, 1 % pa predstavlja dela v tujem jeziku. Med podnaslovljenimi deli se v tem obdobju največkrat pojavi podnaslov »smešnica«, sledita ji »novela« in »pravljica«. (prva se pojavi 22-krat, druga 15-krat, tretja osemkrat).

Ob pregledu izpisanega leposlovja predhodnega 10-letnega obdobja (1859–1869) opažam, da se je število leposlovnih del zmanjšalo ter da je večinoma prevladovala poezija. Med stalnimi pisci, ki so objavljali v *Novicah* v 18-letnem obdobju so Luiza Pesjak, Josip Cimperman, Josip Levičnik, Vojteh Kurnik, Matija Valjavec, Davorin Trstenjak, Janez Bilc, Fran Zakrajšek.

9 Viri in literatura

Kmetijske in rokodelske novice. Digitalna knjižnica Slovenije. dlib.si. Na spletu.

Kmetijske in rokodelske novice. Wikipedija: Prosta enciklopedija. Dostopanje: 18. 8. 2022

Katja Kumše: Leposlovje v Kmetijskih in rokodelskih novicah od leta 1864 do leta 1868.

Filozofska fakulteta. Ljubljana, 2019. Diplomsko delo.

Luka Povšič: Leposlovje v Kmetijskih in rokodelskih novicah (1843 do 1863) s posebnim ozirom na prevajanje Byronovih hebrejskih melodij. Filozofska fakulteta. Ljubljana, 2017.

Diplomsko delo.

Kana Vincek: Leposlovje v Kmetijskih in rokodelskih novicah med letoma 1887 in 1903.

Filozofska fakulteta. Ljubljana, 2021. Diplomsko delo.

Srdjan V. Bavdek, Jože Jurca, Peter Vodopivec: Ob 200-letnici rojstva dr. Janeza Bleiweisa.

Veterinarska fakulteta, 2008.

Slovenska biografija. Na spletu.

Janez Vesel. Wikipedija: Prosta enciklopedija. Dostopanje: 18. 8. 2022

Josip Cimperman. Wikipedija: Prosta enciklopedija. Dostopanje: 19. 8. 2022

Jakob Alešovec. Wikipedija: Prosta enciklopedija. Dostopanje: 19. 8. 2022

Dragojla Jarnevič. Wikipedija: Prosta enciklopedija. Dostopanje: 19. 8. 2022

Josip Levičnik. Digitalna knjižnica Slovenije. dlib. Na spletu.

Davorin Trstenjak. Wikipedija: Prosta enciklopedija. Dostopanje: 20. 8. 2022

Ferdo Kočevlar. Wikipedija: Prosta enciklopedija. Dostopanje: 20. 8. 2022

Davorin Bole. Wikipedija: Prosta enciklopedija. Dostopanje: 20. 8. 2022

Fran Cimperman. Wikipedija: Prosta enciklopedija. Dostopanje: 21. 8. 2022

Vojteh Kurnik. Obrazi slovenskih pokrajin. Na spletu.

Janez Bilc. Wikipedija: Prosta enciklopedija. Dostopanje: 21. 8. 2022

France-Jaroslav Štrukelj. Slovenska biografija: Na spletu.

10 Kazalo slik

Slika 1: Zadnja stran časopisa s pozivom k naročilu <i>Novic</i>	5
Slika 2: Primer četrte strani <i>Novic</i> , kjer je bilo objavljeno leposlovje.	6

11 Kazalo grafov

Graf 1: Avtorji glede na spol	7
Graf 2: Leposlovna dela glede na izvor	10
Graf 3: Število leposlovnih del	11
Graf 4: Leposlovje glede na način podpisovanja	12
Graf 5: Razmerje med podnaslovljenimi in ne-podnaslovljenimi deli	13
Graf 6: Število leposlovnih del v nadaljevanjih	15
Graf 7: Razmerje med številkami z leposlovjem in brez leposlovnih del	16

Priloga 1

Izjava o avtorstvu

Izjavljam, da je diplomsko delo v celoti moje avtorsko delo ter da so uporabljeni viri in literatura navedeni v skladu s strokovnimi standardi in veljavno zakonodajo.

Ljubljana, 6. 9. 2022

Katja Rupar

(lastnoročni podpis)